

dybių tarybų rinkimuose, susipažinti su partijų pozicijomis, padėti apsispręsti neapsiprendusiems.

Susitikime dalyvavo šešių politinių organizacijų atstovai: Algis Čaplikas (Centro sąjunga), Gediminas Dalinkevičius (Naujoji sąjunga/ socialliberalai), Algirdas Kunčinas (LDDP), Vladimiras Laučius (Tėvynės sąjunga), Audrius Rudys (socialdemokratai) ir Eugenijus Maldeikis (Liberalų sąjunga). Krikščionių demokratų partijos atstovai į renginį neatėjo. Svečiai trumpai pristatė svarbiausias programines nuostatas vietos rinkimuose, o po to pusantros valandos atsakinėjo į gausiai susirinkusiųjų klausimus ir diskutavo su auditorija bei tarpusavyje. Susirinkusiuosius domino partijų koalicinio potencialo, jų būsimos paramos rinkimuose, porinkiminės savivaldos organizavimo ir net iki šiol vis dar neišspręsta TSPMI rūmų problema. Debatų pabaigoje susirinkusieji balsavo, vertindami politinių organizacijų atstovų pasirodymą. Didelių netikėtų nebuvo: išraiškiausiai pasirodęs Centro sąjungos narys Algis Čaplikas surinko daugiausiai – 1077 balus. Po jo sekė A. Rudys (880), E. Maldeikis (857), A. Kunčinas (720), G. Dalinkevičius (667) ir V. Laučius – 369 balai.

MINDAUGAS JURKYNAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS APIE SAVIVALDOS RINKIMŲ REZULTATUS

Kovo 31 d. Institute apsilankė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Svečias skaitė paskaitą „Lietuva po rinkimų į savivaldybių tarybas“, atsakė į klausimus. Gausiai susirinkusiems studentams, Instituto dėstytojams, svečiams ir žurnalistams profesorius pateikė savo politinių partijų situacijos po savivaldybių rinkimų vertinimus.

Jo nuomone, per savivaldybių rinkimus atsiskleidė du svarbūs dalykai, kurie brendo per pastaruosius dvejus metus. Tai – politinis spektras ir bazinis partijų pasidalijimas, kuris iš esmės išliko. Profesoriaus tvirtinimu, kairės-dešinės spektras ne sugriautas, bet reiškiasi kitais pavidalais. Kai kurios naujosios politinės partijos yra „jokios“, todėl ir patrauklios. Tikrąjį tų jėgų veidą gali atskleisti tik veiksmai. Naujųjų

partijų terminologijoje gausu archetipų: Vakarų imperializmas, frazeologijos “viskas išvogta, sugriauta”. Valstiečių partija ir Naujoji sąjunga yra naujoji kairė, radikali, bent jau žodžiais, bet ką jie darys, – pasak pranešėjo, – parodys laikas. Šios partijos gali nutraukti derybas su Europos Sąjunga.

V. Landsbergio nuomone, Centro partijos kairumą patvirtina jos sąjunga su kairiosiomis partijomis, o pseudocentristinių partijų krizę įžvelgė politikos komentatoriai V. Radžvilas ir L. Pečeliūnienė.

R. Karbauskio ir A. Smetonos pasisakymai, teigė svečias, tarptautinės politikos požiūriu yra nukreipti prieš ES ir NATO. Lietuvos prioritetai yra įtvirtinti “Nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme”. Tai saugiklis “nuo gravitacijos atgal”. Laikas parodys, kaip tas saugiklis veiks ateityje. Pirmasis prioritetas – būti su Vakarų Europa ir integruotis į ES. Antrasis prioritetas – NATO, trečiasis – geri santykiai su kaimynais. Kitos alternatyvos nėra. Lietuva turi būti lygi partnerė. Šalis turi labai gerą sutartį su Rusija, kurios svarbiausi elementai yra sovietmečio pasmerkimas ir teisė pasirinkti saugumo priemones. Tačiau atsikartoja pasiūlymai rengti “geresnę” sutartį, keisti Konstituciją, įstatymus. Dabar verta spurdėti, tvirtino Seimo pirmininkas, nes ir M. Gorbačiovo laikais taip pat buvo sakoma, kad nėra ko spurdėti, jam netrukdyti.

Tai erdvė, apibendrinu svečias, kurioje reikšis politinės partijos. Iki Seimo rinkimų laukia sudėtingas politinis laikotarpis, kai atsiskleis kairė bei dešinė ir bus piliečių nesusigaudymo.

Atsakydamas į klausimus, Seimo pirmininkas patikslino savo požiūrį į politines partijas. Kaip pseudocentrizmo pavyzdį jis pateikė Centro sąjungos elgseną prezidento rinkimuose, kai CS rėmė V. Adamkų, o rajonuose – A. Paulauską, pastangas siekiant parodyti TS/LK ir LDDP tapatumą.

Tėvynės Sąjunga, jo teigimu, turi ir turėtų išlikti tokia pat, o kalbų apie galimą LDDP ir TS/LK koaliciją nereikia suprasti tiesmukiškai.

Liberalai visada buvo rausvi dėl deideologizuotų verslininkų noro būti valdžioje. Nors LLS turi ir liberalizmo, bet iš esmės ji yra mįslė. Kiek ji turi ideologijos, tiek artima konservatoriams, bet kiek yra žmonių, kurie linkę susisieti su Rusija, bus matyti ateityje.

Gal, svarstė V. Landsbergis, .Prezidentas padės tai išryškinti, nes žmonės turi žinoti, už ką balsuoti. Pirmiausia turime tvarkytis geriau, o po to būsime nusipelnę gyventi geriau: geresnės valdymo sistemos, tei-

singumo, sveikatos reformos.

Paklaustas, ar visa Lietuvos tauta yra tamsuolių tauta, jei neteisingai pasirenka už ką balsuoti, svečias pasakė, kad yra mąstančių žmonių ir yra žmonių, kurie neturi kada mąstyti. Todėl jie tik girdi. Nuosekliausia partija yra LSDP, pasisakanti už nuosavybės nacionalizavimą. Kitos partijos veikia priklausomai nuo aplinkybių. Opozicija pasistengė, kad ne tik TS buvo juodinama, bet ir visas Seimas tapo blogas. Todėl žmonės balsavo už visai nežinomas partijas. Šį reiškinį V. Landsbergis pavadino "putinizmu".

Po diskusijų svečias bendravo su Instituto direkcijos atstovais ir dėstytojais.

JŪRATĖ NOVAGROCKIENĖ

ALGIRDO BRAZAUSKO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DEŠIMTMEČIO VERTINIMAI

VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, (TSPMI) balandžio 19 dieną Jaunųjų politologų klubas surengė susitikimą su prezidentu Algirdu Brazausku.

TSPMI direktorius R. Lopata padėkojo svečiui už jo vadovaujamo fondo finansinę paramą institutui bei studentų akademinės veiklos skatinimą.

Pranešime A. Brazauskas apžvelgė svarbiausius pastarojo dešimtmečio įvykius, išdėstė savo požiūrį vidaus ir užsienio politikos klausimais.

Svečias akcentavo pirmuosius Lietuvos nepriklausomos valstybės žingsnius kaip permainingus ir nelengvus: tai ir peripetijos LKP atsiskiriant nuo TSKP, Aukščiausiosios Tarybos įstatymų viršenybės paskelbimas virš TSRS įstatymų.

Pažymėta, kad Lietuvai iš trijų Baltijos valstybių nepriklausomybės paskelbimo sąlygos buvę pačios palankiausios. Valstybingumo spartesnę raidą lėmė palankesnė Lietuvos tautinė sudėtis, skirtingai nei problemos su kitataučiais Latvijoje bei Estijoje. Jaunos valstybės laukė daugybė neatidėliotinų darbų. Reformų vykdymo skubotumas, profesinės patirties stoka sąlygojo klaidų neišvengiamumą ir Sąjūdžio, ir